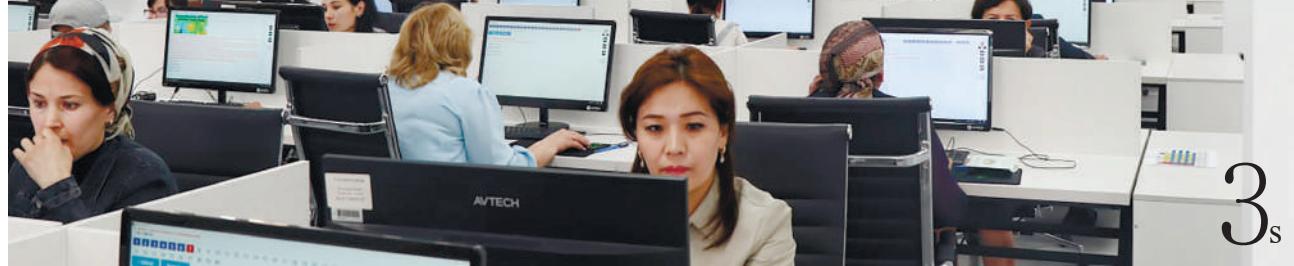

PEDAGOGLAR

attestatsiya natijalarini qanday bilishi mumkin?

SOS:

Bizga yangi platforma kerak!

TO'QIMACHILIKDA

yangi tizim yaratiladi

Tamaki hamda nikotinni iste'mol qilish moslamalari, elektron sigaretalar, tamakini qizdirish tizimlari, ayrim turdag'i tamaki mahsulotlari, jumladan, chilimlarni taqiqlash masalasi yana kuri tartibiga chiqdi.

Ayni paytda Sog'liqni saqlash vazirligi tashabbus qilgan ushbu qonun loyihasi «regulation.gov.uz» portalida keng muhokama qilinmoqda. Tahsilchilarning fikricha, 3-apreldan 18-aprelgacha portaliga qo'yilgan qonun muhokamasida 170 nafar kuzatuvchi takliflar bergan. Eng qizig'i, taklif bermanlarning aksariyati Qonun loyihasiga mutlaqo qarshi ekanliklarini

Shundan kelib chiqib, partiyamiz elektron sigaretalar, umuman, inson sog'ligiga zarar keltiradigan har qanday mahsulotlarni iste'mol qilish, ishlab chiqarish hamda sotishni butunlay cheklash taklifini ilgari surib kelmoqda.

Ushbu og'riqli masala haqida gap ketganda partiya yetakchisi Alisher Qodirovning 2021-yilning noyabr oyida aytgan bir fikrini esga olish o'rini deb hisoblaymiz. «Dunyoning 32 mamlakatida elektron sigaretalar cheklangan ekan, nima uchun biz cheklamasligimiz kerak?» Mutaxassislarning genofondga jiddiy ta'sir ko'rsatishini aytmoqda. Kim nima desa desin, ushbu qonun loyihasiga elektron

QONUN LOYIHASIGA ELEKTRON SIGARETALARINI QAT'YIY TAQIQLASH BO'YICHA CHEKLAR KIRITILMAS EKAN, UNGA

QARSHI OVOZ

BERAVERAMIZ!

bildirganlar. Ma'lum bo'lishicha, qarshi ovoz bermanlar asosan tadbirdorlar va o'rta yoshti fuqarolardir. Shu o'rinda «Sog'lom Hayot. uz» telegram kanalida e'lon qilingan «Siz elektron sigaretalarni sotilishini ta'qiqlaydigan qonunni qo'llab-quvvatlaysizmi?» tarzidagi so'rovnomada esa aksinchal, 2100 ga yaqin ishtirokchining 1412 nafari HA, 583 nafari esa YO'Q deb javob bermanini aytish jozi. Xabaringiz bor, «Milliy tiklanish» demokratik partiyasining 2020 – 2024-yillarga mo'ljallangan Saylovoldi dasturida millat genofondini saqlash, oziq-ovgat xavfsizligini ta'minlashni yanada kuchaytirish, yoshtar orasida sog'lom turmush tarzini qaror toptirish bo'yicha bir qator vazifalar belgilab olingan.

sigaretalarni qat'iy taqiqlash bo'yicha cheklar kiritilmas ekan, biz ushbu qonunning qabul qilinishiga qarshi ovoz beraveramiz!».

O'shanda ushbu taklif deputatlar tomonidan bir ovozdan qo'llab-quvvatlanib, qonun loyihasidagi «bo'shligi»ni to'ldirish uchun qo'mitaga qaytarishga qaror qilingan edi. Ammo «Milliy tiklanish»ning bu taklifi Oliy Majlis Qonunchilik palatasining yalpi yig'ilishda yetarlicha ovoz ololmadidi. Faqt jamoat joylariда chilim va elektron sigaretalarni chekish taqiqlandi, xolos.

3
Davomi -sahifada

Partiya dasturi asosida

2023 -yil tahlillariga ko'ra, elektron sigaretalarni chekuvchi o'smirlar va yoshtar salmog'i katta yoshdagilarga nisbatan uch barobar ko'p. Eng achinarlisi, maktablarning yuqori sinf o'quchilarini orasida elektron sigaretalarga qiziqish kuchaygan. Xususan, 26,6 ming o'g'il bola va 8,6 ming nafar qiz chekishga moyil.

2

AYOLLAR «MILLIY TIKLANISH»NI TANLAMOQDALAR

Toshkent shahar hokimining yoshtar siyosati, ijtimoiy rivojlantirish va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha o'rinosari Durdona Rahimova «Milliy tiklanish» demokratik partiyasi a'zoligiga qabul qilindi.

5

TARBIYAVIY KONTENTGA EHTIYOJ KATTA, CHUNKI...

Bir-ikki bor xususiy telekanallardagi "tarbiyaviy" teleseriallarni tanqid qilgandim. Endi e'tibor bersam, o'zbek televideniyesida bunday ruhdagi telesholular ko'payib ketibdi – deyarli har bir xususiy kanalda bor, davlat kanallarida esa bu mayzu asosan turli ko'rsatuvlar doirasida ko'tariladi.

7

SO'NGAN YULDUZ FIG'ONI

...olovdek yonib o'chgan, aniqrog'i, qasddan so'nadirilgan yana bir yulduz qismati aychanli yakun topgan. Yillar o'tib nomlari oqlangan bo'lسادا, stalining qatag'on siyosati o'zbek xalqiga yetkazgan ma'naviy, ilmiy zararini hech bir tovon bilan qaytarib bo'lmaydi...

3-sahifa
2021 – 2023-yillarda mamlakatimizga qiymati 28,5 mln. dollarlik

5,4

mln. dona elektron sigaretalar import qilingan bo'lib, bu ko'rsatkich avvalgi yillarga nisbatan 80 baravarga oshgan. Tahlillarga ko'ra, elektron sigaretalarni chekuvchi o'smirlar va yoshtar salmog'i katta yoshdagilarga nisbatan uch barobar ko'p. Eng achinarlisi, maktablarning yuqori sinf o'quchilarini orasida elektron sigaretalarga qiziqish kuchaygan. Xususan, 26,6 ming o'g'il bola va 8,6 ming nafar qiz chekishga moyil.

AHOLINING BIZNES TASHABBUSLARINI QANDAY MOLIYALASHTIRAMIZ?

2s

SAYLOVLAR ARAFASIDAGINA

UYG'ONISH

SAYLOVCHI ISHONCHIGA XIYONAT DEGANIDIR 4s

ANONSLAR

AHOLINING BIZNES TASHABBUSLARINI QANDAY MOLIYALASHTIRAMIZ?

**Yoki Prezident qarori bilan bir qator
muammolarga yechim topilgani xususida**

Yangi O'zbekistonning keng ko'lamli islohotlari negizida aholining tadbirkorlik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash, ular tomonidan ishlab chiqigan loyihamini amalga oshirishga moliyaviy ko'maklashish, eng asosiyi fuqarolarimizning daromadli mehnat bilan bandligini ta'minlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish, mahallabay ishslash tizimini yangi bosqichga olib chiqish orqali kambag'allikni qisqartirish kabi juda dolzarb masalalar mujassamdir.

Joriy yilda Davlatimiz rahbarining hududlarga tashriflari chog'ida aholi bandligi, doimiy ish o'rnlari tashkil etish, barcha turdag'i tadbirkorlikni keng rivojlantrish masalalari asosiy mavzu bo'lgani ham shundan. Tadbirkorlarimiz yaxshi biladilarki, joriy yilning 2-apreldi kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantrish dasturlari doirasida aholining biznes tashabbuslarini moliyalashtirishni takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi 149-Qarori qabul qilindi. Bu qaror bilan aholi bandligini ta'minlash, yangi ish o'rnlari tashkil etish orqali daromad topishga qaratilgan faoliyatini moliyaviy qo'llab-quvvatlash borasidagi tadbirlar tizimini ham belgilab berdi, deyish mumkin.

Jumladan: - 2024-yilda oilaviy tadbirkorlikni rivojlantrish dasturlari doirasidagi loyihamar avvalgi yillarda ajratilgan kreditlarning so'ndirilishi va qo'shimcha mablas'lar yo'naltirilishi hisobidan moliyalashtirilishi; - dasturlar doirasida so'ndirilgan kreditlar hisobidan shakllangan resurslar birinchi navbatda mazkur huddagi loyihamarni moliyalashtirishga yo'naltirilishi; - loyihamarni

rivojlantrishning bir nechta yo'nalishlarida (parrandachilik, quyonchilik, chorvachilik, asalarachilik, baliqchilik va ixcham issiqxonaga) foydalaniishi uchun; - yer maydoni 10 sotixdan ortiq bo'lgan tomorqa yer egalariga va ijara chilarga 50 mln. so'mgacha garovsiz;

- 10 sotixli ixcham issiqxonalarini barpo etish va baliqchilik faoliyatini taqdirda esa o'zgarishsiz qolishi belgilab qo'yildi.

MAHALLABAY ISHLASH VA TADBIRLIKNI RIVOJLANTRISH AGENTLIGI VAKOLATLI BANKLAR BILAN BIRGALIKDA 2024-YIL 1-IYULDAN BOSHLAB MAHALLALARDA DASTURLAR DOIRASIDA AJRATILGAN KREDITLARDAN MAQSADLI FOYDALANILISHI BORASIDA MONITORINGI VA ULARNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMINI JORIY ETADI.

Shuningdek, 1-apreldan boshlab dasturlar doirasida kreditlar o'zini o'zi band qilgan jismoniy shaxslarga ajratilishini, shuningdek, asosiy ish joyiga ega shaxslar bundan mustasno ekan, ya'ni ishlab turgan aholiga ushbu kreditlar ajratilishi nazarda tutilmagan. Ishsiz aholi bandligini ta'minlash uchun quyidagi tartibda kreditlar ajratiladi, xususan:

- 33 million so'mgacha, bir yildan so'ng ushbu qarz oluvchining tadbirkorlik faoliyati samaradorligi, qarzning maqsadli ishlatalganligi hamda zarurtaga qarab guruh kaflilli (kamida 3 nafar fuqaro) bilan qo'shimcha 50 mln. so'mgacha revolver asosida; - ushbu kreditlardan tomorqani

rivojlantrishning bir nechta yo'nalishlarida (parrandachilik, quyonchilik, asalarachilik, baliqchilik va ixcham issiqxonaga) foydalaniishi uchun; - yer maydoni 10 sotixdan ortiq bo'lgan tomorqa yer egalariga va ijara chilarga 50 mln. so'mgacha garovsiz;

- 10 sotixli ixcham issiqxonalarini barpo etish va baliqchilik faoliyatini taqdirda esa o'zgarishsiz qolishi belgilab qo'yildi.

asosan AT «Xalq banki» va «Mikrokreditbank» ATB lari tomonidan ajratilishini alohida ta'kidlash lozim.

Yana bir gap: mahallabay ishslash va tadbirkorlikni rivojlantrish agentligi vakolatli banklar bilan birligida 2024-yil 1-iyuldan boshlab mahallalarda dasturlar doirasida ajratilgan kreditlardan maqsadli foydalaniishi borasida monitoringi va ularning samaradorligini baholash mexanizmini joriy etadi.

Mahallaga birkirtilgan bank va hokim yordamchisi mahalladagi kreditlar hisobiga amalga oshirilayotgan oilaviy tadbirkorlik loyihamarining natijadorligi uchun teng manfaatdorligi va javobgar bo'lishini ham alohida ko'rsatib o'tish joiz. Bu mahallada yashovchi aholining to'liq ish bilan band bo'lishi, o'z tadbirkorligini yo'la qo'yishi, uni kengaytirish orqali qo'shimcha daromadga ega bo'lishi uchun qulay sharoit yaratib beradi, albatta.

Natijada, mahalladagi ijtimoiy-iqtisodiy holat yaxshilanadi, doimiy daromad manbaiga ega bo'lmagan va ishsiz aholining bandlik darajasi, oilalarning daromad manbalari, tomorqa yerlардан foydalanan holat o'zgarib, kishilarda daromadli mehnatga bo'lgan intilish oshadi. Shuningdek, mahallalarda tadbirkorlikni rivojlantrishning ichki imkoniyatlari, tadbirkorlik bo'yicha ixtisoslashuv va mehnat resurslarini inobatga olgan holda, uni rivojlanirishga turki bo'ladigan omillar va yo'nalishlarni moliyalashtirish orqali ularni ishga solish hamda mahallalarning iqtisodiy rivojlanishi ta'minlandi.

✓ Munosabat

SANOATDA ENG KO'P ISH O'RINLARI YARATGAN SOHA MUAMMOLARI MUHOKAMA QILINDI

Kecha Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida o'tgan videoselektor yig'ilishida to'qimachilik sohasida eksport va investitsiya hajmlarini oshirish chora-tadbirlari muhokama qilinib, «xomashyodan tayyor mahsulotgacha» tizimini yaratishga qaror qilindi.

Qayd etish kerakki, o'tgan yili yurtimizda to'qimachilik va tikuv-trikotaj mahsulotlari ishlab chiqigarish 94 trillion so'mga yetib, so'nggi 7 yilda 4,2 baravar oshgani aytildi. Eksport esa 3,1 milliard dollarни tashkil qilgan.

E'tiborli, to'qimachilik tarmog'idi 6 mingdan ziyod korxona 570 ming aholini doimiy ish bilan ta'minlayotir. Ya'ni, sanoat tarmoqlari orasida eng ko'p ish o'rnlari yaratgan ham, eng ko'p aholini band qilib turgan soha ham bu to'qimachilikdir.

Yig'ilishda Davlat rahbarining topshirig'iga asosan to'qimachilikning barcha yo'nalishlaridagi tadbirkorlar bilan muloqot qilinib, ularni o'yantirayotgan masalalar o'rganildi va yechimlar ishlab chiqildi. Shu o'rinda ushbu yig'ilishga yuzdan ziyod tadbirkor taklif qilinganini, aynan soha vakillari bilan dolzarb masalalar tahsil qilinib, yangi chora-tadbirlar belgilanganini aytish joiz.

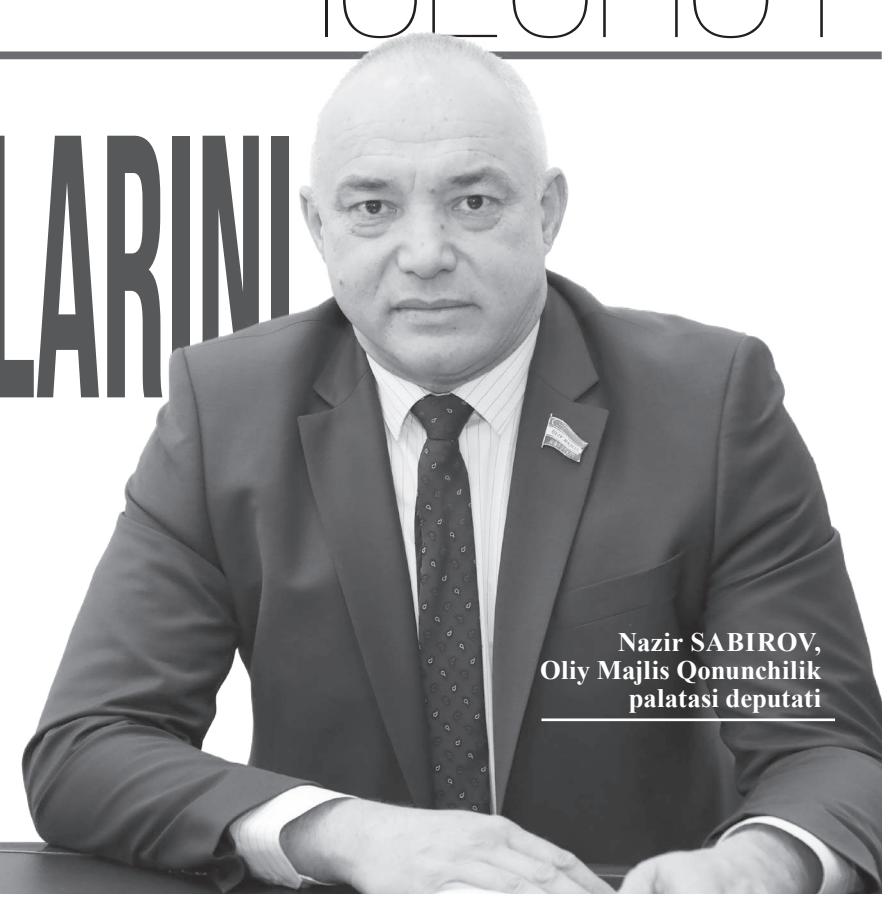
Jumladan, kelgusida yirik to'qimachilik korxonalarining filiallarini mahallalarda tashkil qilish amaliyoti kengaytirilishi ta'kidlandi. Bu korxona uchun

ortiqcha vaqt va xarajatni kamaytiradi. Buning uchun yangi standartlar joriy qilish yoki sertifikat olish shart bo'lmaydi.

Hozir bizda 1 million 300 ming tonna tolani qayta ishslash quvvati bor. Keyingi 2 yilda yangi loyihamar hisobiga ushbu quvvat 1,5 million tonnaga yetkazilishi rejalashtirilayti. Bunday sharoitda yakkayu-yagona to'g'ri yo'l – paxta yetishtirish tannarxini kamaytirish va hosidolrlikni oshirishdir. Shu bois, bundan buyon hududlarda qayta ishlashni biringchi va ikkinchi zanjiri bo'lgan to'qimachilik korxonasi paxta xomashyosini fermerdan bozor narxida sotib olish imkoniyati yaratildi.

Xulosa o'rnda shuni aytish joizki, to'qimachilik sanoatini rivojlantrish eng avvalo, bandlikni oshirish, aboli farovonligini ta'minlash, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va rivojlantrish orqali ijtimoiy masalalarni beradigan sohadir. Shuning uchun ham ushbu sohaga birlamechi e'tibor qaratilayotir.

**Farhod ZAYNIYEV,
Oliy Majlis Qonunchilik
palatasi deputati**

**Nazir SABIROV,
Oliy Majlis Qonunchilik
palatasi deputati**

Yana bir jihat: bu chorvachilikni rivojlantrish yo'nalishida kreditlar tuman veterinariya bo'limi tomonidan identifikasiqni qilingan (birkalash usuli) va haqiqatdan yetkazib berilgan chorva mollarini (qoramol, qo'y, echki) sotib olishiga, aholi tomorqasi biznesni yo'la qo'yish uchun o'zlarining ichki imkoniyatlardan foydalangan holda tadbirkorlik qilishni istagan aholiga issiqxona qurish, chorva mollar bo'qish, tomorqaga mavsumiy ekinlar ekish uchun kreditlar birlashtirilgan bank va hokim yordamchisining ushbu tadbirlar amalga oshirilishi borasidagi kaflilligi asosida naqd pulda berilishi mumkinligi ham belgilab berildi. Ushbu kredit resurslari

✓ Partiya faoliyatidan

Ayollar «Milliy tiklanish»ni tanlamoqdalar

Toshkent shahar hokimining yoshlar siyosati, ijtimoiy rivojlantrish va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha o'ribbosari Durdona Rahimova «Milliy tiklanish» demokratik partiysi a'zoligiga qabul qilindi.

Partiya Markaziy kengashi raisi o'rinosari Feruza Muhamedjanovaning ta'kidlashicha, bugun xotin-qizlar oddiy saylovchidan faol saylanuvchiga aylanishlari kerak. Zero, siyosat bugun ham xotin-qizlar uchun begona soha emas. Yaqindagina «Ayollar qanoti» tomonidan opa-singillarimiz uchun kvotalarni oshirish bo'yicha bir qator takliflar ilgari surgan edik. Bugun esa aynan ana shu taklifi hayotga tatbiq etish unar harakat qilyapmiz. Quvornalisi, Markaziy kengashdagi a'zolar uchun va partiya boshqaruvidagi vakillik organlarida xotin-qizlar ulushi, ularning qarorlar qabul qilish ham yugoridagi ishtiroti kengayib boryapti.

Dastlabki xulosalarga ko'ra, partiya a'zolari tarkibida va vakillik organlarida ilmiy darajaga ega, faoliyatida mutazam o'sish kuzatilgan ayollar soni tobora ko'payib borayotir. Bugun davlat boshqaruvi tizimidagi rehbar ayollarning TOP-40 reytingida munosib o'rinn egallab turgan Durdona Rahimovaning partiya safiga kirishi ham yugoridagi fikrlarni isbotlashi mumkin.

«Milliy tiklanish» men uchun katta maydon yaratadi, albatta. Va, bu mas'uliyatlari vazifani sidqidildan ado etishda bor kuch-g'ayratimni safarbar etaman. Zero, partiyaning yoshlar, ta'lim-tarbiya hamda milliy qadriyatlariga asoslangan gender tenglikni ta'minlash masalasidagi g'oyalarni ayol, ona, rahbar sifatida to'la qo'llab-quvvatlayman. O'yaymanki, bosh burada manfaatlil qarorlarini qabul qilishga erishamiz, – dedi Durdona Rahimova. – Zero, birlashib, katta kuchga aylanamiz.

Alisher ARIPOV tayyorladi.

“

BMT ma'lumotlariga ko'ra, dunyoda nikotin va tamaki mahsuloti iste'molidan har yili 5,4 million kishi o'lum topyapti. Bu har 6 soniyada 1 kishi hayotdan ko'z yumyapti deganidir. Mutaxassislarining fikricha, zudlik bilan choralar ko'rilmasa, 2030-yilga borib kashandalik har yili 8 million kishining umriga zomin bo'ladi.

QONUN LOYIHASIGA ELEKTRON
SIGARETALARINI QAT'iy TAQIQLASH
BO'YICHA CHEKLOV KIRITILMAS EKAN, UNGA

OARSHI OVOZ BERAVERAMIZ!

(Boshlanish 1-sahifada)

Jamoatchilik muhokamasiga qo'yilgan navbatdagi loyihibda esa «Insonning sha'ni va qadr-qimmati uchun» tamoyilli hamda dunyo hamjamiyatining ilg'or tajribasidan kelib chiqqan holda aholi, ayniqsa, bolalar va o'smirlarning hayoti va sog'lig'i, millat genofondini, o'ma tabiatimizni «zamonaviy» nikotin va tamaki mahsulotlaridan himoya qilish zarurligidan kelib chiqib, qat'iy ma'muriy va jinoiy javobgarlik belgilash taklif qilinyapti.

Xususan, tamaki hamda nikotinini iste'mol qilish moslamalari, elektron sigareta va chilimlarni ishlab chiqarish, tayyorlash, olish, saqlash, tashish yoki o'tkazish, realifatsiya qilish, shuningdek, O'zbekiston hududiga olib kirish va chiqish, tranzit qilish harakatlari ma'muriy jazo qo'llaniganidan keyin sodir etilsa, BHMning 400 baravarigacha (136 000 000 so'm) mijordora jarima yoki 3 yilgacha axloq tuzatish ishlari yoki 3 yilgacha ozodlikni cheklash, ozodlikdan mahrum qilish bilan jazonlandi. Bunday harakatlar ko'p mijordora yoki uyushgan guruh tomonidan sodir etilsa, 7 yildan 12 yilgacha ozodlikdan mahrum qilish mumkinligi belgilanmoqda.

Qayd etilishicha, ushbu moddada nazarda tutilgan qilmishlarni sodir etgan shaxs o'z ixtiyori bilan aybini bo'yunga olish to'g'risida hokimiyat organlariga murojaat qilsa va huquqbazarlik ashyoliarini topshirsa jazonad ooz qilinadi.

Albatta, bu bo'yicha keskin jazolar taklif qilinayotgani bejiz emas. BMT ma'lumotlariga ko'ra, dunyoda nikotin va tamaki mahsuloti iste'molidan har yili 5,4 million kishi o'lum topyapti. Bu har 6 soniyada 1 kishi hayotdan ko'z yumyapti deganidir. Mutaxassislarining fikricha, zudlik bilan choralar ko'rilmasa, 2030-yilga borib kashandalik har yili 8 million kishining umriga zomin bo'ladi.

Ha, chindan ham nikotin o'ta zararli hisoblanadi va uning giyohvandlik ta'siriga

qaramlik, xotira suseyishi, konsentratsiya yo'qolishi, o'qish qobiliyati va xatarli nevroz buzilishi kuzatiladi. Yoshlarimizga ertangi kun egalari sifatida qaraydigan bo'slak, ularning kelajagiga befarq bo'lmagimiz zarur. Bunda, ayniqsa, yoshlar orasida tamaki mahsulotlari iste'moliga chek qo'yishimiz shart.

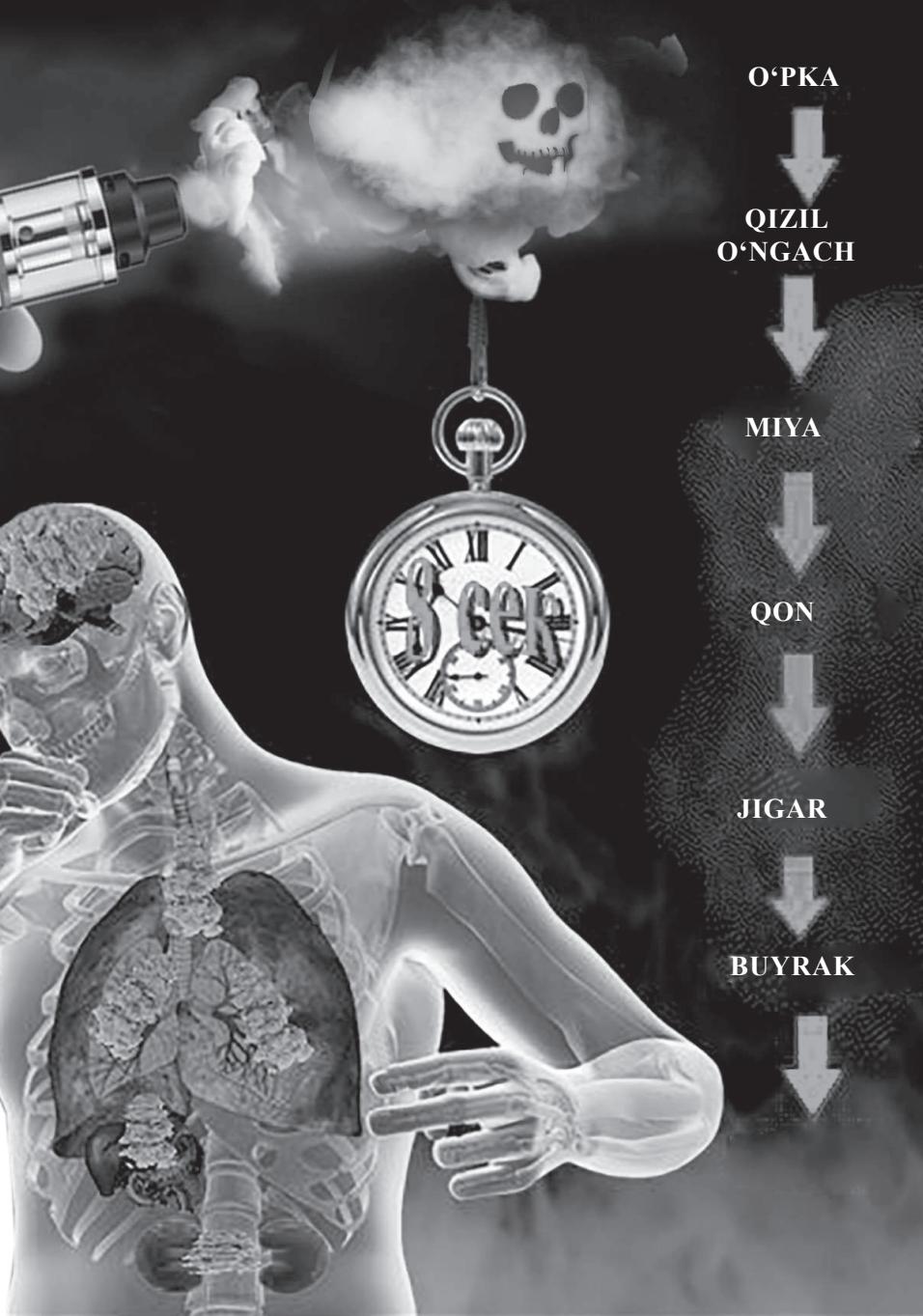
Keyingi yetti yillik tahllillar nikotin va tamaki mahsulotlarining «zamonaviy» yoki «innovatsion» turlari paydo bo'lganini ko'rsatmoqda. Nikotin yetkazib berishning elektron tizimlari, ular uchun suyuqliklar, gellar, elektron sigaretalar hamda tamakini qizdirish tizimlari shular jumlasidir. Xavotirlisi, qizdiriladigan tamaki mahsulotlari mammakatimizga kirib kelishi va aholi, ayniqsa, bolalar va yoshlar orasida ularni chekish keskin ko'paygan. Xususan, 2021 – 2023-yillarda mammakatimizga qiyomi 28,5 mln. dollarlik 5,4 mln. dona elektron sigaretalar import qilingan bo'lib, bu ko'rsatkich avvalgi yillarga nisbatan 80 baravarga oshgan.

Tahllillarga ko'ra, elektron sigaretalarni chekvchi o'smirlar va yoshlar salmom'i katta yoshdagilarga nisbatan uch barobar ko'p. Eng achanlarsi, maktablarining yugori sinf o'qvuchilar orasida elektron sigaretalarga qiziqish kuchaygan. Xususan, 26,6 ming o'g'il bola va 8,6 ming nafr qiz chekishga moyil.

Maktab va jamoat joyralida o'tkazilgan reydilarda o'qvuchilardan olingan elektron sigaretalar soni yillardan-yilga tobora oshib borayotgani aniqlandi. 2019-yilda 6 ta, 2020-yilda 27 ta, 2021-yilda 31 ta, 2022-yilda 856 ta, 2023-yilda esa 1040 ta shunday holat aniqlangan.

18-29 yoshdagi aholi orasida tamakini qizdirish tizimidan foydalansh darajasi (252 ming nafr) 30-69 yoshdagи aholiga (94,2 ming nafr) nisbatan 2,5 baravardan ko'paygan. Agar zarur choralar ko'rilmasa, kelgusida yosh avlodning har beshinchisi nikotining qaramlikidan azyiat chekadigan bo'ladi.

Ushbu ko'rsatkichlar tamaki sanoati marketing strategiyasi natijalarini bo'lib, elektron sigaretalar va tamakini qizdirish tizimlarini «xavfsiz, zarari

kam, xushbo'y, odati sigareta chekishi tashlashga yordam beradi» kabi yolg'on reklamalar aslida xorija ommalashayotgan «submadaniyatni aholiga, eng avvalo, yoshlarimizga singdirishga qaratilgan tahlididir.

Tamaki kompaniyalari oxirgi yillarda Internetdagi reklamalarga ajratilgan byudjetni 12-15 baravarga oshirgan. AQSH va Kanadada ushbu maqsadlarda yiliga 2 mln. dollar sarflamoqda.

Dunyo mammakatlarida elektron sigaretalar yylanmasini tartibga solishda huquqiy jihatdan turlicha yondashiladi. Buning natijasini quyidagi misollarda ham ko'rish mumkin.

Braziliyada elektron sigaretalar so'tish qonun bilan taqiqlangan. Janubiy Koreyada elektron sigaretalar so'tishiga qonunchilikda ruxsat berilgan bo'lsada, tamaki mahsulotlariga belgilangan cheklovlar elektron sigaretalarga ham taalluqli. Buyuk Britaniya qonunchiligidagi elektron sigaretalar iste'mol mahsuloti sifatida taysiflanadi. Odati sigareta chekvchilarga chekishi tashlashlari uchun elektron sigaretalar chekish tavsisi etiladi. Buning natijasini, katta yoshdagilarga orasida elektron sigaretalarni har kuni chekadigan aholi ulushi Braziliyada 0,4 foiz, Janubiy Koreyada 2,8 foiz, Buyuk Britaniya esa 9,4 foizni tashkil etган.

Demak, elektron sigaretalar yylanmasini qat'iy tartibga solish ularni yumshoqroq tartibga shosha qaraganda ancha samarali hisoblanadi.

Umuman, dunyoning 119 ta

mamlakatida elektron sigaretalarning aylanmasi tartibga solingen, 35 ta davlatda esa batamom taqiqlangan. Jumladan, Argentina, Braziliya, Shimoliy Koreya, Hindiston, Eron, Iroq, Norvegiya, Singapur, Turkiya, Turkmanistonda. Qo'shnimiz Qozog'istonda ham yaqinda elektron sigaretalarni taqiqlash to'g'risidagi qonun qabul qilinib, abybdorlar 50 yilgacha ozodlikdan mahrum qilinishi belgilandi. Qirg'izistonda, shuningdek, Fransiya, Belgiya, Buyuk Britaniya, Irlandiya kabi Yevropa mammakatlarida ham elektron sigaretalarni taqiqlash masalasi ko'rib chiqilmoga. Germaniya esa ushbu mahsulotlarni butun Yevropa Ittifoqi bo'ylab taqiqlash tarafidori.

Bunday ko'rsatkich va raqamlardan, eng muhim ushbu illatga nisbatan munosabatdan esa to'g'ri xulosha chiqarmaslik yumshoq qilib aytganda kelajak yuziga tuflash bo'ladi.

Muxisa ERGASHEVA,
partiya Markaziy kengashi bo'lim
boslig'i

“

Argentina, Braziliya, Shimoliy Koreya, Hindiston, Eron, Iroq, Norvegiya, Singapur, Turkiya, Turkmanistonda. Qo'shnimiz Qozog'istonda ham yaqinda elektron sigaretalarni taqiqlash to'g'risidagi qonun qabul qilinib, abybdorlar 50 yilgacha ozodlikdan mahrum qilinishi belgilandi.

egali hamda psixologik, jismoniy qaramlikni keltirib chiqarishi isbotlangan. Ushbu xavf kokain, gerojn, alkogol va kannabisiga qaramlikdan ham yugoriroqdır.

Bilamizki, o'smirlik miya rivojanishida hal qiluvchi davr sanaladi. Nikotin ta'sirida kuchli

Attestatsiyasiga tayyorgarlik ko'rish va pedagoglarga malaka toifasini berishning yangi tartibi – pedakdr.uzedu.uz elektron platformasi ishlab chiqildi. Yangi tartibga ko'ra, sinovlar ikki bosqichda amalga oshiriladi. Birinchi bosqichda mutaxassislik fanidan pedagoglarning bilimi (bilish, qo'llash, mulohaza qilish ko'nigmalar), ikkinchi bosqichda ularning pedagogik mahoratlari baholanadi.

Sinov materiallari soha mutaxassislarini, olimlarni va amaliyotchi pedagoglarni jalb qilgan holda testologiya me'yordari asosida ishlab chiqilgan.

Belgilangan mezlonlar asosida 42 ta fandan uchta tilda (o'zbek, rus, qoraqlpoq) 30 mingga yaqin nazorat sinov materiallari tayyorlandi.

Attestatsiya natijasiga ko'ra, pedagog kadrlarning oylik ish

haqlariga kiritiladigan o'zgarishlar avtomatik tarzda hisoblab chiqarilishi uchun UzASBO yoki bosqsha moliyaviy hisob-kitob dasturlari, natijalar QR-kod qo'yilgan elektron shakldagi pedagoglarning shaxsiy kabinetlariga yuboriladi. Bugungi kunda umumita'mil maktabalarda jami 525 ming 737 nafr pedagog faoliyat yuritmoqda. Ularning 53 ming 914 nafrasi olyi, 101 ming 751 nafrasi birinchi, 126 ming 759 nafrasi ikkinchi malaka toifali, 177 ming 122 nafrasi mutaxassis lavozimiga ega. 66 ming 191 nafrasi esa toifasiz (o'rta-maxsus ma'lumotli).

Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi tomonidan pedagog kadrlarini attestatsiyadan o'tkazish jarayonlarini shaffot tashkil etish maqsadida test sinovlarini to'g'ridan to'g'ri efr (real vaqt rejimida) orqali kuzatib borish

imkoniyati yaratadi. So'nggi besh yillikda malaka toifalari dinamikasida yuqori toifali o'qituvchilar soni ortib, quiyi toifali o'qituvchilar soni kamayib bormoqda. Misol uchun, 2020-yilda 5,8 ming nafr, 2021-yilda 10,5 ming nafr, 2022-yilda esa 33,9 ming nafr pedagog olyi malaka toifasiga ega bo'lgan.

Xulosa o'rniда aytish lozimki, ta'lim sifatini oshirishda o'z ustida timimsiz ishlaydigan, bilimi va tajribasi yuqori bo'lgan o'qituvchilarining o'rni beqiyos. Yangi attestatsiya tizimi aynan ana shunday malakali o'qituvchilar sonining ortishi va buning natijasi o'laroq, mammakatimizda ta'lim sifatining yanada oshishiga xizmat qiladi.

Muhayyo TOSHQORAYEVA,
O'ZA

✓ Ta'lim

Pedagoglar attestatsiya natijalarini qanday bilishi mumkin?

Respublika bo'ylab
Maktabgacha va
maktab ta'limi
vazirligi tizimidagi
ta'lim muassasalarini
pedagoglarning
malaka test sinovlarini
bo'lib o'tmoqda.
Attestatsiyada
ishtirok etish uchun
243 ming nafardan
ortiq pedagog onlayn
ariza topshirgan
bo'lib, ularning
202 ming nafaridan
ortiq'i attestatsiyada
ishtirok etishi
kutilmoqda.

Attestatsiyasiga tayyorgarlik ko'rish va pedagoglarga malaka toifasini berishning yangi tartibi – pedakdr.uzedu.uz elektron platformasi ishlab chiqildi. Yangi tartibga ko'ra, sinovlar ikki bosqichda amalga oshiriladi. Birinchi bosqichda mutaxassislik fanidan pedagoglarning bilimi (bilish, qo'llash, mulohaza qilish ko'nigmalar), ikkinchi bosqichda ularning pedagogik mahoratlari baholanadi.

Sinov materiallari soha mutaxassislarini, olimlarni va amaliyotchi pedagoglarni jalb qilgan holda testologiya me'yordari asosida ishlab chiqilgan.

Belgilangan mezlonlar asosida 42 ta fandan uchta tilda (o'zbek, rus, qoraqlpoq) 30 mingga yaqin nazorat sinov materiallari tayyorlandi.

Attestatsiya natijasiga ko'ra, pedagog kadrlarning oylik ish

✓ Kuting!

Akmal JUMABOYEV,
partiya Markaziy
kengashi devoni rahbari

Kelgusi sonlarda

So'nngi paytlarda Andijon va Namangan viloyatlarida yoqilg'i-energetika, qurilish va ta'mirlash, bank, ta'lim, sog'liqni saqlash tizimlarida mablag'larni talon-toroj qilish, korrupsiya holatlari ko'paygani aytildi. Lekin negadir ko'pchilik deputatlarimiz bunday holatlarga deyarli e'tibor qaratmayaptilar yoki ko'rib ko'rma ganga olishyapti.

SAYLOV ARAFASI DAGINA UYG'ONISH

SAYLOVCHI ISHONCHIGA XIYONAT DEGANIDIR

Saylovchi ishoni...

Deputat mas'uliyati...

Yaqin-yaqingacha ham juda katta umid bilan saylaganimiz – deputatlar bu ishonchni, ta'bir joiz bo'sa partiaviy mas'uliyatni qay darajada oqlayaptilar, uni his qilyaptilarmi o'zi, yaratilgan imkoniyatlardan saylovchi manfaati uchun to'g'ri foydalani shiyaptimi, degan savollar o'rtaq tashlansa, ko'p hollarda umumiy javoblardan nariga o'tolmay qolardik.

Shundan keyin «deputatlar qachon uyg'onadi, ular qachon xalqni o'ylaydi», hatto «deputatimizni tanimaymiz» qabilidagi gap-so'zlar paydo bo'ldi.

Ochig'i, Yangi O'zbekistonda xalqimidan uzoq yillar davomida yashirilgan, lekin isitmisi oshkor qilib turgan hayotiy muammolar tan olinib, ularni hal qilish uchun tub islohotlar yo'li tanlandi. Bu mamlakatimizning ortga qaytmays islohotlar, ochiqlik va oshkorlik siyosatiga yuz tutgandan dalolat edi. Bu jarayonda esa deputatlar keng imkoniyatlardan yaratilish, ularning vakolatlari kengaytirildi.

To'g'ri, bugunga kelib deputatlik instituti kutilganidek ishlayapti, deyish fikridan yiroqmiz. Ammo hazrati saylovchi manfaatidan kelib chiqib, el ishonchini oqlayotgan, yangicha shart-sharoit va talabalar asosida ish ko'rayotgan deputatlarimiz ko'p. Shunday deputatlar orasida fraksiyamiz a'zolari Nodir Tilavoldiyev, Ilhom Abdullaev, Xurshid Do'stmuhhammad, Farida Afro'z, Jahongir Shirinov, Umida Rahmonova, Farhod Zaynayev, Abdulmalik Akramov, mahalliy kengash deputatlaridan Shaxodatxon Axunova, Abdurakim Saksanov, Otabek Jiyabeyov, Vasila Fayziyeva, Ulug'bek Jalmenov, Hamidjan Omanov, G'ofurjon Yusupov, Saydulla Abduraimov, Norbobo Soatov, Yulduz Ergasheva, Shohruh Alibekov, Odiljon Mamatkarimov va Ziyoda Hoshimvaloraga o'xshash o'nlab partiyadoshlarimiz nomini tilga olish mumkin.

Lekin afsuski, hali ham islohotlar mohiyatini to'la anglatayotgan, o'z saylov hududidagi muammolar bo'yicha deputatlik nazoratini o'rnatish uyoqda tursin, hatto haq-huquqlaridan bexabar, sessiyalarda esa faqat tomoshabinlik maqomida turib ishtirok etadigan deputatlarimiz ham talaygina. Hududlarda esa mahalliy hokimliklarning qosh-qovog'iga qarab kun kechirayotganlar qancha? Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputatlar orasida ham hamma saylovchilar bilan uchrashishga ulgurmaganlari bor.

Yaqinda partiyadoshlarimiz Toshkent shahar hokiminining poytaxtda ko'p yillar oldin qurilgan ikki qavatlari yoki vaqtinchalik qurilgan, xavfsizlik nuqtasi, nazaridan talabag javob bermaydigan, taxminan 500 gektardan ortiq hududdagi uyjoylar renovatsiya dasturiga tushgani haqidagi axborotiga munosabat bildirildilar. Shuningdek, gazetamizning 41-sonida «Avtoservis» uchun «Chilonzor Oqtепса»ga tutash yerdan boshqay joy topilmadimi? sarlavhalı maqola e'lon qilindi.

Bunday tahllilar, keskin munosabatlar shubhasiz, deputatga ham, uning nomzodini ko'rsatgancha partiyaga ham rahmatlar olib keladi. Eng asosiy, saylovchi va deputatlar o'rtafiga o'zaro ishonchni mustahkamlaydi.

Xalqni rozi qilish, kelajakda emas, odamlarga aynan bugun qulay sharoitlar yaratish Yangi O'zbekistonning bosh talabiga aylangan kunlarda yashayapmiz. Keyingi yillarda amalgaga oshirilayotgan tub islohotlarning aynan ana shu tamoyil asosiga qurilayotgani esa shubhasiz, yurtdoshlarimizning ertangi kunga bo'lgan ishonchini mustahkamlayot.

Shunga qaramay, ayrim hollarda aholi kayfiyatiga salbiy ta'sir etadigan holatlardan ham uchrashmoqda. Masalan, O'AMDA hamda ijtimoiy tarmoqlarda keng muhokama qilingan mavzu – Farg'onadagi «Yoshlar ko'li»ning o'rniда qayd etilishicha, Qashqadaryoda 1468 ta madaniy meros obyekti bo'lib, aynan ana shu inshootlar tufayli viloyatda turizm rivojlanayapti. Biroq ko'hna tariximizning ajralmas bo'lagi va tilsiz guvovo bo'lgan osoritigalarning aksariyati ta'mirlab holatga kelib qolganki, aymalari hatto yo'qolib ketish arafasida. Qarshi shahridagi Haramjo'y, Kulol va Chaqrar masjidlari hamda Sharifboy madrasalar haqidagi ana shunday fikr bildirish mumkin.

Ta'kidlash lozim, ushbu madaniy meros obyektlari katta tarixiy

», FARG'ONA VILOYATIDA AHOLINI, HAZRATI SALOVCHINI O'YLANTIRAYOTGAN HAYOTIY MASALALAR UNUTILDIMI YOKI MAVJUD MUAMMOLAR TO'LA BARTARAF ETILDIMI? ALBATT, YO'Q. NAZARIMIZDA USHBU VILOYATDA MAHALLIY RAHBARLARGA YOQMAY QOLISHDAN QO'RQUV KASALI KUCHAYGAN YOKI TOM MA'NODA LOQAYDLIK ILLATI AVJ OLMOQDA.

qiyatiga ega. Jumladan, Haramjo'y masjadi besh asrlik tarixiga ega bo'lsa, Kulol, Chaqrar masjidlari va Sharifboy madrasasi XVIII asrda bonyod etilgan.

«Milliy tiklanish» demokratik partiysi Qashqadaryo viloyati Kengashi deputatlik guruhi tomonidan ushbu masala bir necha bor o'rganilib, mavjud muammoga mutasaddilar e'tibori qaratilgan, garchi masala sessiyalar kun tartibiga kiritilgan bo'lsada, mutasaddi idoralar uch yildan beri befargil qilishyapti.

To'g'ri, Haramjo'y 2021-yilgi, Kulol masjidini hamda Sharafboy madrasasasi 2022-yilgi dasturga kiritilgan to'g'risida ma'lum qilinib, bu xabar OAVda ham e'lon qilindi. Lekin afsuski, mutasaddilarning mu'a m o g a m u n o s a b a t i qog'ozlardagina aks etapti, xolos.

Nima, Farg'ona viloyatida aholini, hazrati salovchini o'ylantirayotgan hayotiy masalalar to'la baratraf etildimi? Albatta, yo'q. Nazarimizda ushbu viloyatda mahalliy rahbarlarga yoqmay qolishdan qo'rquv kasali kuchaygan yoki tom ma'noda loqaydlik illati bo'lib olmoga.

Partiyaning Samarcand viloyati Kengash matbuot xizmati xabarida ham aynan shunday masala ko'tarilgan. Unda 1913 – 1919-yillarda barpo etilgan Abdurahmon Jomiy mahallasidagi «Kavarzor» masjadi odamlar ko'z o'ngida vayron bo'layotgani, eski shahardagi «Darizanjir» masjid madrasasining ahvoli bundanda tashvishlanarli ekani ta'kidlandi.

Bilamizki, Davlatimiz rahbari hududlarda bo'lganlarda asosan aholi murojaatlari, hayotiy muammolari yechimga birlamchi e'tibor qaratadilar. Eng muhim, ularni hal etishning qat'iy choralar ko'rildi. Aslida hududlardagi ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni Prezident yoki hukumat rahbari emas, asosan deputatlar ko'tarishi, yuqori tashkilotlar e'tiboriga havola

tortayotgani ta'kidlansa-da, keyingi paytlarda mutasaddilarning e'tiborsizligi, sohami rivojlanirishga oidi muhim hujjatlar ijrosiga loqaydliklari sabab viloyatning misqollab yig'ilgan sayyohlik obro'siga putur yetayotgani tahlil etildi.

«Milliy tiklanish» demokratik partiysi viloyat Kengashi tomonidan Prezidentimizning 2016-yil 2-dekabrdagi «O'zbekiston Respublikasining turizm sohasini jalad rivojlanirishni ta'mirlash chora-tadbirlari to'g'risida»gi Farmoni hamda 2017-yil 16-avgustdag'i «2018–2019-yillarda turizm sohasini rivojlanirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlari to'g'risida»gi

Qarori, shuningdek, «Turizm to'g'risida»gi «Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalishni to'g'risida»gi

Qonunlar ijrosi o'rganilganida anqlangan kamchiliklар shunday xulosha chiqarishga asos bo'lishi mumkin.

Jumladan, ichki va ziyorat turizmini rivojlanirish maqsadida taklif qilingan Urganch temir yo'l vokzaliga qo'shimcha 10 ta poyezd vagonlarini sotib olish va shu orqali Urganch-Toshkent hamda Qarorlar qabul qilinib, buning uchun zarur mablag'lar ham ajaratilgan. Lekin ijroga kelganda sustkashlikha yo'l qo'yilgan. Bu esa madaniy meros obyektlarini asrash, turizm rivojiga mas'ul bo'lgan idoralar mas'uliyatsizligi bilan bog'liq. Ammo bujorayonda hudoiy kengash hamda deputatlarimiz faoliyatini ham oppoq deb bo'lmaydi. O'z vaqtida bu ishlar nazoratga olinganda edi, bugun ushbu masala yana ko'tarilmagan, eng achinlarli, tarixiy obidalarga tiklab bo'lsalar yetazkilman gan bo'lbarmi?

Xiva shahrida xorijiy sayohalar uchun servis xizmatlari ko'rsatadigan malakali kadrlar

mablag' ajaratilmoqda. Misol uchun, 2016-yilda madaniy meros obyektlarini ta'mirlash, tiklash va konservatsiyalashga byudjetdan 22,8 mlrd. so'm ajaratilgan bo'lsa, 2021-yilda bu ko'satikch 73,5 mlrd. so'mni tashkil qilgan. 2022-yilda esa 37 ta madaniy meros obyektlida restavrasiya ishlari uchun qariyb 85 milliard so'm ajaratilgan.

Bu mablag'lardan samarali va maqsadli foydalilanayotganini ham birinchi galda mahalliy qengash deputatlari nazorat qilishlari lozim bo'ladi. Afsuski, ushbu mablag'larni ham talon-toroj qilish holatlari yuz bermodqa.

Shu o'rinda bir misolga e'tibor qaratask: O'zbekistonda keyingi 30 yilda madaniy meros obyektlariga yetkazilgan zarar miqdori 4 trillion so'mdan oshgani aytildi. O'tkazilgan tekshirishlarda respublika bo'yicha 14 ta muzeydagi 3 mingdan ziyyod nodir va noyob madaniy boyliklari talon-toroj qilingan. Madaniy meros agentligi ma'lumotiga ko'ra, 2023-yilda zarar miqdori 28 milliard so'mni tashkil qilgan. Ayniqsa, Surxondaryodagi holat achinlarli. Birgina Sho'chi tumanida mansabdorlarning «loqayd va vijdonsizlarcha» munosabati sabab madaniy meros obyektlariga 3,1 mlrd. so'mlik zarar yetkazilgan. Shunga qaramay, surxondaryolik deputatlarimiz negadir bu masalada suket saqlashni ma'kul ko'rmoqdalar.

Yaqinda ijtimoiy tarmoqlarda Toshkent viloyatidagi «Qanqa shahriston» arxeologiyaga yodgorligi hududi o'zboshi imchalik bilan egallab olinib, uy-joylar qurilgani, bog' va ekin ekilgani, bundan tarixiy obidaga qariyb 14 mlrd. so'mlik zarar yetkazilgani qizq'ing muhokamalarga sabab bo'ldi. Toshkent viloyatidagi deputatlarimiz esa sukutga sabr tilash bilan ovoralar. Afsuski, Buxoro va Navoiy viloyatida ham shunday holatlardan ko'zga tashlanayotir.

Xullas, har qanday deputat ortida ming-minglab saylovchilar, tilga olinayotgan muammolar ortida esa rivojlanishga to'g'anoq bo'ladigan omillar borligini hech qachon unutmaylik. Zero, deputat uchun saylovchilariga – xalqqa vijodon xizmat qilishdan, ular ishchini oqlashdan ustuvorrox vazifa yo'q. Bu shubhasiz, partiyamizning jamiyatagi obro'-e'tiborining oshishiga xizmat qiladi. Davlatimiz rahbari ta'kidlanguaridek, deputat hamisha xalq dardi bilan yashashi, odamlarni qiyayotgan muammolarni hal qilish uchun fidoyilik ko'rsatib, boshqalarga namuna ko'rsatishi kerak, agar deputatning qalbi, vijdoni uyg'oq bo'lsa, vazirlar ham, hukumat ham, parlament ham uyg'oq bo'ladи.

Yana bir gap: deputatlik mandati, deputatlik nishoni bu saylovchilar arafasidagina ko'z ko'z qilinadigan belgi emas. Deputat hukumat va mahalliy hokimliklarda saylovching ishchini vakili ekan, uning nomidan ish yuritish vakolatini qo'liga kirtigan shaxsligini hech qachon yoddan chiqarmaylik.

Saylovchilar paytdagi uyg'onish bu saylovchi haqqiga xiyonat qilish yoki qayd etilganidek, partiya uchun eng ustuvor vazifa bu saylovchi ishchini, bu yurtga, xalqimizga sadoqat bilan xizmat qilish maqsadli bo'lib kelgan va bundan keyin ham shunday bo'lib qoladi.

Ravshan MAHMUDOV,
«Milliy tiklanish» muxbirini

sayohalar uchun servis xizmatlari ko'rsatadigan malakali kadrlar

Mamlakat miqyosida yoki har bir hudud uchun ayni shu sohada alohida platforma yaratilsa. Mazkur platformada ishonchli bo'lgan barcha onlayn o'quv kurslari integratsiyalangan holda joylashtirilsa maqsadga muvofiq bo'lardi.

BIZGA YANGI PLATFORMA KERAK!

YO'QSA, FIRIBGARLARNING «KETMONI UCHAVERADI»

Ayniqsa, telegram kanallarida 3 kunlik bepul marafon e'lon qilib, onlaysiz kurslariga taklif qilayotganlarning oshig'i olchi. Lekin firibgar «ustozlarga uchramasangiz onlaysiz ta'lim olish, turli kurslarga qatnashishning quyliliklari bisyor.

Misol uchun, o'zingizga qulay vaqtida mashg'ulotlarda qatnashasiz. Yo'lkira sarflab issiq yoki sovuqda yurmaysiz. Ayniqsa, tushlikni ham «tekinginas» uyda qilasiz. Tanishlарim orasida onlaysiz shaklda til o'rganayotganlari ko'philik ekanini bildirim, ammo hunar egallayotganlar ham borligini eshitib, tasanno deb yubordim. Axir hunar o'rganish, ayniqsa, uni sur-asrorlarini ipidan ignasigacha o'rnatish oson emasku...

Ularning aytishicha bu

AQSHda magistratura bosqichidagi talabalarning 22 foiziga yaqini, bakalavriat bosqichidagi talabalarning 11 foizi onlaysiz tartibda ta'lim olishar ekan. Onlaysiz kurslari foydalananuvchilar o'ttasida o'tkazilgan so'rovnomada akademik menejerlarning aksariyati (75 foiz) onlaysiz kurslardagi ta'lim natijasi oflaysiz kurslar natijasi bilan bir xil yoki yaxshiroq ekani ta'kidlangan.

«Covid-19» pandemiyasidan keyin bizda ham onlaysiz ta'lim

tashqari gumanitar fanlar, ijtimoiy fanlar, ta'lim va o'qitish, sog'iqliqi saqlash va tibbiyat, biznes, shaxsni rivojlanishi, muhandislik, san'at va dizayn bo'yicha 1,2 millionga yaqin bepul kurslarni taqdim etib kelmoqda. Shuningdek, soha mutaxassislar milliy onlaysiz ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqish, bepul onlaysiz kurslar tashkil etish, bilimlarni tekshirish va sertifikatlar berish mexanizmlarini ishlab chiqish maqsadga muvofiq, deya ta'kidlashmoqda.

Shu o'rinda savol tug'iladi. Xo'sh, hamma onlaysiz o'quv kurslari ham ishonchlimi?

Qayd etilishicha, bugun har soniyada dunyo bo'yicha 5-7 nafar fuqaro to'lov kartalarini vositasida virtual firibgarlik jabrlanuvchisiga aylanmoqda. Bu jinoyat O'zbekistonda ham keyingi yillarda axborot texnologiyalari rivoji, virtual (onlaysiz) xizmatlar ko'paygani sahi hisob raqamdan, plastik kartadan virtual pul o'marish holatlari uchray boshлади. IIV ma'lumotiga ko'ra, 2023-yilda jami 104 096 ta jinoyat sodir etilgan bo'lsa, shundan iqtisodiy jinoyatlar ulushi 43,6 foiz ekan. Iqtisodiy jinoyatga 18 492 ta firibgarlik, 14 851 tasi o'g'rilik, 5 660 ta bilan talon-toroj kiritilgan.

o'zlashtirish yoki rastara yo'li bilan talon-toroj qilish kiritilgan. Bular sirasiga onlaysiz kurslar bilan bog'liq firibgarliklarni ham qo'shish mumkin. To'g'ri, davlat ro'yxatidan o'tgan o'quv markazlari tomonidan tashkil etilgan kurslar qonun doirasida faoliyat olib borayotgan bo'lishi mumkin. Ammo ko'p hollarda ma'lum soha mutaxassislarining kurslarni oxiriga yetkazmayotgani kuzatilayapti. Bu esa o'quvchilarning bilim olishiga bo'lgan qiziqishini so'ndiribgina qolmay, kishilarga bo'lgan shaxslarga ham olyti ta'lim olish uchun keng imkoniyatlar yaratib, mamlakatda olyi ta'lim bilan qamrab olish darajasini oshirishga xizmat qilyapti.

Shu o'rinda bir taklif: mamlakat miqyosida yoki har bir hudud uchun ayni shu sohada alohida platforma yaratilsa. Mazkur platformada ishonchli bo'lgan barcha onlaysiz kurslari integratsiyalangan holda joylashtirilsa maqsadga muvofiq bo'lardi. Shunda onlaysiz kurslardan foydalaniшни rejalshtirigan barcha, xususan, o'quvchilarning bu boradagi firibgarliklardan jabr ko'rishingni oldi olingan bo'lardi.

Mahbuba KARIMOVA,
«Milliy tiklanish» muxbirini
Mohira HAKIMOVA,
O'zDJTU talabasi

✓ Nuqtayi nazar

Tarbiyaviy kontentga ehtiyoj katta, chunki...

Eldar ASANOV

Bir-ikki bor xususiy telekanallardagi «tarbiyaviy teleseriallarni tanqid qilgandim. Endi e'tibor bersam, o'zbek televideniyesida bunday ruhuddar teleshouslar ko'payib ketibdi – deyarli har bir xususiy kanalda bor, davlat kanallarida esa bu mavzu asosan turli ko'stuvlar doirasida ko'tariladi. Aslida bunday shourda zarari tariladigan mavzularning bir qismi – yoshlarning telefonga berilib ketishi, Internetdagi turli trendlarga kirib ketib qolish, oilaviy munosabatlarga, bolta tarbiyasiga kam e'tiborli bo'lish bilan bog'liq. Ingliz tilli kitoblarda, maqolalarda, shou va podkastlarda ham Internetga berilib ketish, reallikdan uzhilish muammosi, ijtimoiy ko'nigmalar yo'qolib borayotgani haqida ko'gapiriladi. Ammo bizda bu muammolar haqida shunday ohangda gapiriladi, har yerdan arzon ma'naviyatchilikning hidi kelib turadi: internetning zarari millat fojiasi darajasisiga ko'tariladi, umuman Internetni yo'q qilish, taqiqlash taklif qilinadi, allaqanda fitna, konspirologiya qidiriladi. Hatto «Internet otlig» ajdaridagi she'rilar ham yozib tashlanadi. Aytmoqchi bo'lganim, o'zbek TVda, Internetda to'g'ri muammolar ko'tarilsa, ham, noto'g'ri yondashuvlar taqdim etiladi. Internet insoniyat hayotiga mislsiz o'zgarishlar olib kirdi. Buni inkor qilib ham, internetdan to'liq voz kechib ham bo'lmaydi. Ammo har qanday innovatsiyaning salbiy jihatni bo'ladi. Ya'ni Internet bilimi olish, muloqot qilish, biznes yuritish bo'yicha berayotgan imkoniyatlari qatorida odamlarda arzon dofamining bog'liqlik, hayotiy ritmi izdan chiqarib, ruhiy buzulishlar keltirib chiqaryapti. Bu narsalarni

to'g'ri tushunib, mutaxassislariga murojaat qilib, oltin o'rtaqimiz izlash, har narsadan me'yordi foydalishan kerak deb o'yayman. Muammolarni bunday og'ir-bosiq muhokama qilish va murosali qorolar qabul qilishda biza ma'naviyatchilik ritorikasi – arzimas narsalarga vahima ko'tarib, «millat o'ldi, tugadi, barbob bo'ldi» qabilidagi oh-vohlar xalaqit beradi. His-tug'ularga berilib, eng kichik muammoni ham fojia deb ko'sratilgach, taklif etiladigan choralar ham keskin bo'ladi. Zamonyavi o'zbek didaktikasidan o'rın olgan yana bir muhim mavzu bor – an'anaviylik, oila, kelin-qaynona munosabatlari. Bu mavzular ham, yuqoridaqilari ham o'zbek jamiyatidagi disonsansu ko'stadidi. Ko'plar zamonyavi odamlarday maza qilib, texnologiyalardan, boshqa yutuqlardan bahramand bo'lib yashagisi keladi, ammo oila unaq bo'lishi kerak, kelin bunaqa bo'lishi kerak, internet ajdarho degan stop-signallar rivojlanishiga to'siq bo'laveradi. Bu ikki dunyoni murosaga keltirib berishi lozim bo'lgan ziyyolilar-u, kontent ishlash chiqaruvchi qatlam asosan yuqorida aytigan vahimani ko'taruvchi va har narsani taqiqlashda yechim ko'ruchni konservatorlardan yoki «auditoriyaga yoqadi» degan xayolda konservativ trendlarga ergashadiganlardan iborat. Natijada o'sha murosani topa olmay, nimani qabul qilishni, nimadan voroz kechishni, hatto hayotini qanday qurishni bilmay yurganlar ko'paymoqda. Tarbiyaviy kontenting ko'payib ketishi ana shunday ijtimoiy vaziyatdan dalolat, menimcha – hayot o'zgarayotganiga va bu o'zgarishlarga moslasha olmayotganimizga bir reaksiya.

✓ Nigoh

Ichimlik suvi muammosi bugungi kunda butun dunyoda dolzarb masalaga aylanib bormoqda. Quvurdan oqib kelayotgan suv bilan toromqamizni sug'orayotganda, mashinamizni yuvayotganda, albatta, bu haqda o'ylashimiz kerak. Eng yomon, suvni hisob-kitobsziz ishlatqanimiz yetmagandek, pulini to'lashni ham unutamiz. Suv ta'minotidan eshidigimizni, to'lovlarni so'rabs kelganda esa, yoha yirtib janjal ko'taramiz.

Xususan, ma'lumotlarga ko'ra, Qashqadaryo viloyatida foydalaniшни ichimlik suvi va ko'sratilgan kanalizatsiya xizmatlari muddati o'tgan umumiy qarzdarlik jami 82 milliard so'mni tashkil etadi. Shundan 37 milliard so'mi Qarshi shahri hissasiga to'g'ri keladi.

Mazkur raqamlar «Qashqadaryo suv ta'minoti» aksiyadorlik jamiyatidan qarzdarlik bartaraf etish bo'yicha shtab tashkil etishni va bu borada qonuniylikni ta'minlashni talab etmasdan qolmadи.

O'rganishlar davomida ichimlik suvidan qarzdarlar orasida o'ziga to'q, daromad manbai aniq bo'lgan aholi vakillarining borligi, ularning turli vaj va bahonalar bilan suv haqini to'lamaslikka harakat qilayotgani dildin xira qiladi. Nazoratchilar bilan yoqalashishgacha borayotgan va hatto ularga turli tazyiq va bosimlarni oshirayotgan ba'zi iste'molchilar tomonidan ko'sratilayotgan xurmacha qiliqlar o'tkazilayotgan reyd davomida bir necha bor kuzatildi.

Viloyatning Nishon, Qarshi tumani va Qarshi shahri hududida o'tkazilgan nazorat reyd tadbirlari davomida fuqarolar tomonidan ichimlik suvidan qonunga xilof ravishda foydalaniшни va hatto sug'orish ishlarida ishlatalayotgan holatlar ham kuzatildi. To'lovlarni to'lashdan bo'yin to'lov kelayotgan fuqarolarga nisbatan olib borilgan tushuntirish ishlari davomida ularning ba'zilari holatni tushunib, to'lovlarni amalga oshirishgan bo'lissa, boshqa bir vaziyatda janjal chiqarishtga urinib, atrofdagilar e'tiborini tortishga urinishlar ham bo'ldi.

Foydalaniшни ichimlik suvi uchun hisoblagich o'rnatishtiga e'tiborsizlik qilib kelgan, biroq to'lovg'a kelganida buni tushunmaganlikka olib, qarzdarlikni asossiz, deya baholashdi. Biroq bu ularga foyda bermadi, qarzdar iste'molchilar tarmoqdan uzib qo'yildi.

To'za ichimlik suvi ta'minoti dunyo bo'yicha murakkab masalaga aylanib borayotgan bir paytda uni behuda isrof qilish, to'lovlarni to'lashdan bo'yin to'lash sohaga ilg'or texnologiyalarni joriy etish, innovatsiyaloyiqlashtirishga tadbiq etish, qolaversa, bugun xonadonlarimizga to'xtovsiz oqib kirayotgan obi hayotning davomiy bo'lishini istasak, suv haqini to'lashni, esa har birimizning fuqarolik burchimiz kekanligini unutmashasiz lozim.

O'limas BAROTOV

“

Бу мутахассис барча IT мутахассислари орасига энг кучли «айтишник» хисобланади. Унинг вазифаси Интернетдаги ахборот оқимини таҳлил қилиш ва улар асосига янги коңдалар яратишдир.

МУЛОХАЗА

Кандай касб танлашини билмаяпсизми?

Унда келажак касблари билан танишинг!

XXII аср чиндан хам раками технологиялар асли. Шунинг учун хам бугун турли соҳаларни ракамлаштириш ёки автоматлаштириш, иш жараёнларни масофадан турб бошкариш ва назорат килиши оддий холга айланди. Футуристлар (келажакни башорат килувчилар) инг айтишича, эндиликда хеч бир давлатда, хеч бир соҳа инновацион технологияларсиз ривожланмайди. Демак, келажакда энг зарур касблар, шубҳасиз, раками технологиялар билан боғлиқ бўлади.

Хозир эса такчил саналадиган касблар каторида оддий дастурловчи, маркетолог, дизайнер мухандис, онлайн ўқитувчи, робототехника ва сунъий интеллект (AI) мутахассиси каби бевосита раками технологиялар билан алқадор касблар туради. Табиики, инновацион технологиялар тараққиёти кўплаб анъанавий касбларнинг автоматлаштирилишига имкон бериси билан бир каторда, янги мутахассисларга бўлган талабни хам оширмоқда. Масалан, бугун сунъий интеллект (AI) ва раками маълумотлар таҳлили бўйича мутахассисларга эҳтиёж катта. Шундан келиб чиқиб, келажакда катта эҳтимол билан талаб юкори бўлиши кутилаётган касбларнинг топ 10 талигини кўриб чиқсан:

МОБИЛ ҚУРИЛМАЛАР МУТАХАССИСИ

Замонавий смартфонлар оркали амалий иш жараёнларини бошкариш бугун оддий хол. Бу соҳани ўзлаштириш учун бошлангич дастурлаш ва ижтимоий тармокларнинг ривожланishi таймойлари бўйича керакли билим хамда кўнималарга ега бўлиш талаб этилади. Олинганд кўнималар асосида маркетинг ва СММ йўналиши соҳасида хам фаолият юритиш мумкин бўлади.

ОНЛАЙН ЎҚИТУВЧИ

Ўқитувчилар касбий хар доим долзарб касблардан бўлган ва шундай бўлиб колади хам. Чунки соҳа мутахассисигина кимгadir ниманидир ўргата олади. Лекин бугун онлайн билим улашиш оммалашяпти. Бас шундай экан, онлайн ўқитувчилар касбига эҳтиёж юкори бўлаверади.

НУТРИЦИОЛОГ ЁКИ ДИЕТОЛОГ

Кўплаб касалларнинг илдизи нотўғри овқатланиш билан боғлиқ эканлиги энди-энди тан олинмоқда. Талабга кўра, эҳтиёж хосил бўлганидек, тўғри овқатланиш рационини тузудиган мутахассисларга хозир эҳтиёж катта. Бундай мутахассис нафакат инсон танаши тузилиши ҳақида мукаммал билимга

эга бўлиши, шу билан бирга генетика, биокимё хамда озиқ-овқат билан боғлиқ чиқариши янгиликларидан мунтазам хабардор бўлиб бориши керак. Дорилар ва озиқ-овқатларда кимёйи моддалар кўпайгани сайин, келажакда нутрициолог, диетолог ва ҳатто ноанянавий даволовчи табибларга хам талаб ортаверади.

РОБОТОТЕХНИКА МУТАХАССИСИ

Бугун роботлар саноат ва ишлаб чиқарища инсонни оғир юмушлардан озод килмоқда. Бунда тезлиқ билан бирга ҳавфизлик хам ошади. Лекин бошқа томондан инсон ишлиз колиши мумкин. Роботларни бошкариш кўнимикасига эга мутахассис учун эса исдан хайдалиши хафви бўлмайди.

БИГ ДАТА ТАҲЛИЛЧИСИ

Бу мутахассис барча IT мутахассисларни орасига энг кучли «айтишник» хисобланади. Унинг вазифаси Интернетдаги ахборот оқимини таҳлил қилиш ва улар асосига янги коңдалар яратишдир. Мисол учун, келажакда бизнес кандай ривожланади, одамларга энг зарур маҳсулотлар нималар бўлиши мумкин... Булар ушбу касб эгаси учун чўт эмас. Ҳатто тадбиркорлар ўзлари

учун керакли маълумотларни айнан Data таҳлилчиси аргументларидан олишлари ва унинг таклифлари асосига иш юритишлари мумкин.

ЭКОЛОГ-МУҲАНДИС

Ўзномига кўра, бу касб эгаси табиат ва иклим ўзғаришлари билан боғлиқ муаммоларни хал этиш, атроф мухитини асарш, камайиб бораётган табиий ресурслар ўрнини технология ёрдамида бошқа сунъий ресурсларга алмаштириш каби фолият билан шугулланади. Бу касб бевосита илмий ёндашувни таълаб этгани учун эколог-муҳандислар йирик халқаро ташкилотлар билан бирга лишида иш олиб борадилар. Кимё, ГТ, биология, мухандислик каби касблар умумлашмасидан ишорат бўлган бу соҳа вакилига келажакда давлат миқёсида талаб юкори бўлиши кутилмоқда.

ВИРТУАЛ ОЛАМ ДАСТУРЧИСИ

Бу касб эгаси бир вақтнинг ўзида бир неча ижодий соҳаларда фаолият юритиш имконига эга. Жумладан, ким соҳасидан тури образлар, жойлар, табиат каби киёфа ва макон билан боғлиқ лойихаларни яратиш, архитектурада уйлар, янги курилиш обектларининг тахминий кўринишларини, соглини саклаш ўйналишида инсон чўт эмас.

Бу касб эгаси тиббиёт ва дастурлашнинг билимдони бўлиш керак. Организимда касаллик оқибатида ке-чадиган ёки операциялар жараёнда кутиладиган ўзғаришларнинг виртуал кўринишини, саноат соҳасида маҳсулотлар лойиҳаларни яратиш айнан ушбу касб эгаларига боғлиқ. Бу касб эгасини IT мутахассиси ёки видео ишлаб чиқариш, график дизайн, веб-дизайн ва ижтимоий медиа менежменти каби касблар умумлашмасини ўзлаштирган мутахассис дейиш хам мумкин.

ОНЛАЙН ХИРУРГИЯ ОПЕРАТОРИ

Онлайн хирургия оператори – инсонни операция килалини роботни масофадан бошкариади. Юкорида айтгиб тўғанимиздек, хар соҳада автоматлаштириш авж олаётган давримизда масофадан турб операция килиш хам оддий хол бўлиб колди. Шу маънода бу касб эгаси тиббиёт ва дастурлашнинг билимдони бўлиш керак.

ТАЙМ-МЕНЕЖЕР

Бу касб эгаси хар кандай соҳа вакили учун маҳсус «вакти тежаш дастури»ни яратадилар. Улар тузуган дастур асосига ўз касбигиз лидерига айланнишингиз мумкин. Тайм-менежернинг асосий вазифаси

– мақсадни аниқ белгилаш, мухим вазифаларни тартиб асосига режалаштириш ва иш суръатини таҳлил килиб боришидир. Бир сўз билан айтганда, тайм-менежер корхонанинг ёки индивидуал шахснинг иш фаолиятини тўғри бошкарувчи мутахассисидир.

ҚАЙТА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МУТАХАССИСИ

Ҳозирда кийимларни қайта ишлаш бўйича маълум бир мутахассислар иш олиб боришимокда. Озиқ-овқатларни чиритиб, ўғит тайёрлаш масаласи устида хам анча йиллар олдин илмий ишлар бошланган. Лекин бу амалий ишлар денгиздан томчи, холос. Шу боис, келажакда кимё ва биология соҳаси билимдонларни ва қайта ишлаб чиқариш бўйича янгиликлар жорий этишига талаб юкори бўлиши табий.

Шоҳида ЭШОНБОЕВА

ДИККАТ! ТАНЛОВ!

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ ЮҚОРИ СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИГА САБОҚ БЕРАЁТГАН ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ЎҚИТУВЧИЛАРИ ЎРТАСИДА
«ЎЗБЕК ТИЛИ – МЕНИНГ ТИЛИМ»
МАВЗУСИДА ИНШОЛАР ТАНЛОВИНИ ЎТКАЗАДИ.

ФОЛИБ

20

МИЛЛИЙ

СўМ ПУЛ МУКОФОТИ БИЛАН
ТАҚДИРЛАНАДИ.

ЮТУҚЛАР ФОЛИБ ҲАМДА
ОМАДЛИ УСТОЗЛАРГА
2024

ЙИЛНИНГ СЕНТЯБР ОЙИДА –
ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР
БАЙРАМИ АРАФАСИДА
ТОПШИРИЛАДИ.

Мурожаат учун: (90) 245-18-10

ШУНИНГДЕК, ТАНЛОВДА ЗО НАФАР ҚУШИМЧА
НОМИНАЦИЯЛАР БЎЙИЧА ҲАМ ФОЛИБЛАР АНИКЛАНАДИ.

Танлов ҳомийлари билан танишинг:

«МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ
ХУЗУРИДАГИ ЎЗБЕК ТИЛИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАМГАРМАСИ

СҮНГАИ сөнгүз фигони

Бахром ИРЗАЕВ,
Катагон курбонлари
хотираси давлат
музей катта илмий
ходими, тарихчи олим

“

«Менга энди
немис жосуслари Бадель
Абдулла, Усмон Омон,
Неммат Нарзуллаев
аҳборот берар эдилар.
Ташкентда 1-Ховуз
бог кўчасидан яшаган
Кивам Кирим умумий
раҳбар эди. Ўзи
Хелмут Шредердан
маҳсус топшириклар
олиб турган. Усмон
Омонин мен Ташкентта
ва Хоразмга ишга
йўллаганиман. 1936 йили
Йўлдош Охунбобееви
ўлдириш ниятида
Бадель Абдулла ва
Усмон Омоновлар
билин террорчи гурух
тузганиман, Саттор
Жаббор камоқка
олинганини эшигити
Сталинободга кочиб
кетдим...»
Бу жумлалар
газетамида мунтазам
бериб борилаётган –
Германияда таҳсил
олиб, кайтгач, аянчли
қисматга рўбаро
бўлган жадидлар
хакидаги маколаларда
тилга олинган Ҳамро
Абдуллаевнинг
қийинок ва азблардан
кейин имзолатилган
баённомасидан олинган.

“

Якин тарихимизнинг
гувохлик беришича, 1920
йилларда Туркистон, Бухоро
ва Хоразм Республикаларидан
100га якин ва ёш йигит-қизлар
Германияда таҳсил олиб,
ватанларига кайтгач, катагон
даври уларнинг бўйнига
сиёсат сиртмоғини солади. Ўз
соҳасида етакчи мутахассисга
аъланни ултурган Ҳамро
Абдуллаевнинг мақсад ва
орзулари хам манфур тузум
куланкаси остида ёниб, кул
бўлди.

Ҳамро Абдуллаев 1907
йилда Тоҷикистоннинг Кулоб
шахрида туғилган, ўша даврда
унинг отаси Бухоро амирининг
фармони билан Кулобга

фармони билан Кулобга
нашротидан ётказиб олди. Онаси
эса турмуш ўрготи
вағот этганидан кейин
фарзандларини олиб Бухорога
кайтади. Отасидан айрилганда
6 ёнда бўлган Ҳамро 1919
йилгача Бухородга онасишининг
қарамогида яшайди. У
болалигидан интибуҷчан эди,
шу сабаб жадид мактабига
ўкишга кириб, аъло баҳоларга
ўқиди. 1920-22 йилларда «Ёш
бухороликлар» ташкилотига
фаoliyti олиб борди.

Айтиш керакки, «Ёш
бухороликлар»нинг максади
янги усул мактабларни очиши,
боялар саводини тезор
чиқариши, ижтимойи онгини
ўтириши мактаб, мадраса, ўқув
тизимиши ислоҳ килиш билан
бирга ёшларни ўқуни ва ишлаш
учун хорижга хам ўйлаш эди.
Ёш Ҳамронинг дунёкариши
ана шу гоҳлар таъсирида
шаклланди. Шу боисдан 1922
йилнинг кузидга Германияда
таҳсил олиш учун танланган
ёшлар орасидан 15 юшар Ҳамро
хам жой олди. У дастлаб бошқа
ватандoshлari bilan Kёслинida
ikki yillik umumiy taъlim
oladi va ўrta maъlyumotini
tasdiqlavchi shaҳodatnomani
kўlga kiritadi. Bu vaqtida

Ўзбекистонда кишлок
хўжалиги оқсаётгани сабаб
замонавий технологиялар ва
унумдорликни тушундиган
зироат мутахассислariiga
зарурат юкори эди. Буни яхши
англаган Ҳамро 17 ёшида
Хелимштедт шаҳridagi кишлок
хўжалик инститutiiga кириб,
ўкишга карор килади. У йил
шу инститutiida таҳsил oлади va
Германиядаларидан амалиёт
ўтайди. 1927 йилга келиб эса
олий маъlumatni mутахassis
sifatiyati diplom oлади.

Аммо, афсуски, бу
vaqtga keliib Germanniya
ўkiётgan ёшlariga endi vatan
kelashagi, umudi deb emas,
balki «жосус» degan shubha
bilan karor kuchlagandagi.
Хукуmatning kaitga-kaita
bosimlari va Germanniya
yoborgan vakkilari zogumi
bilan talabalar ўkişini
bitirgan bi tirmagani
karamay makhburan vataniga
kaitarijadi. Яхшиyamki,
bu paitda Ҳамро diplomi
oliib ultrugriga. 1927 йилда
u Satтор Жаббор, Tўlagan
Mўmin, Abduvahob Murodiy
va uning nemis turmush ўrtoti
Martga bilan birga Tashkentga
kaitishadi. Ammo Vatanida
uni faktak kiyinchiyliklar
kutae'tgani etti uxlab
tushida ham kўrmagandi.
Германиядан kaitgach, kattha
agronomlar Olimxon Kondiray
va Abduvahob Murodijlarining
yu vatanida iishsiz va
«ishonchizilar» katoridan
yrin olganimi kўrgan 20 ёшли
Ҳамронing ham xamsalasi piro
bўlib, kўngilni xar nechuk
xavotir egallaydi...

Бир muddat utib, Buxoro
yekinidagi Rominanda
Mashina-traktor stationisiga
agrotexnik bulib isha
Xikmata guruhka bўladidi.
Birok bu orada nemis
taъlimini ega lagagan yigitcha
bir necha marotaba ishdan

олинади. Шунга қарамай,
у умидсизликка тушмайди,
1930 йилда Тошкентдаги
Ўрта Осиё пахтачилик
инститutiiga ўкишга кириб,
олийгоҳнинг Олий агрономик
курсида ўқиди. 1932 йилда
эса «пахтачар агроном»
мутахassisligini oлади.

Аммо бу пайтга келиб Ҳамро

imzolatiishi. Men xech qachon
josus buldiganganman! Ҳамро
yu ishi bilan, men yuzimning
ishim bilan edik, biz deyrali
12 yillardirki учрашганимиз
yuk. Men yushanda unga nisbatan
tuxmatlar ёзилgan kogozlarini
imzolaganganman! Xozir
yuzlaشتiriшlariini talab
kilmas, uzar rad etsimokda!»

bўlib, sunq Buxoroga kelgan.
U xalkning kaiфиyyati,
kollektivlashediришiga
nisbatan salbii munosabati
xaқida Kourt Vililiq muntazam
maъlumatot etkazib turgan. 1930-
31 yillardara эса Rominanda
deҳkonlarning kolhozga karshi
faol norozilik namoyishlari
xaқidagi materiallar

**1938 ЙИЛНИНГ 14 ОКТАБРИДА
ЭСА ГЕРМАНИЯДА ТАҲСИЛ ОЛГАН
КҮПЛАБ ТАЛАБАЛАР ҚАТОРИДА ҲАМРО
АБДУЛЛАЕВНИНГ ИШИ ҲАМ КЎРИБ
ЧИҚИЛИБ, УЛАР ШУ КУННИНГ ЎЗИДАЁК
ОТИБ ТАШЛНАДИ...**

ва uning Germanniya
ўkiгигa dўstlariiga nisbatan
taъkif kuchaydigan kuchaydi. U
Kёслиnida ўkiгигa tengdozshari
orasida diplom bilan kaittan
ягона shaxs bўlgan учун ham
tergovchilar ungta aloxida
zetiбor karaftadilar.

Энг ёmoni, 1937 yili
xibsga olinib daҳshatlari
kijnoklariга solinigan Badель
Abduлла makhburan imzo
cheқkan «ikronomalard»da
Ҳамро Abduллаев butun
boши жосуслар etakchisi deя
tasvirlangandi. Mana ўsha
soxta baёnnoma: «Ҳамро berган
10 minit sumga boшkalarni ham
ёллади».

Badель Abduлла Germanniya
birga ўkiгigani ўz akasidek
kўplab Ҳамро Ҳамро ҳaxida keyinriy
yani 1940 йилda manu bularni
ёзган:

«15 kун давомида уйку
bermay, mени tик oёқда
turziga таҳxirashi. Aklidan
oishi daражасига бorganimda,
bir kator koғozlarini

1938 йилнинг 12 январida
ЎзССР Ички ишлар халқ
комиссарлиги (ИИХК)

Samarkand boшkarmasi
boшliги Sergey Kalmikov

Badель Abduлла иши доirasida

Ҳамро Abduллаevni

«Germanniyaning maҳfir Gesta

xiزمати agenti» hamda 1936

йилда «terroristik guruh

tuzgan жосус» deя kamokka

oliшsa karor karaқadari.

Birok korra bulutlar pайдо

bўliшинни oлдиндан taхmin

kilgan Ҳамро bi karor

chikariqan paitda Stalino

boldugungi Tojikiston poita

Dushanbe) ga ўқиб ўтган va

nemis ili ўkituvchisi bўlibi

ishdaётgan edi.

ЎзССР Ички ишлар

komissarliги 1938 yil

22 janvar shanasi bilan

Stalino boldga hat jўllaydi.

Aini shu kuni Ҳамро kўlga

olinishi, u yangagan Stalino

erakklar bilim yortinining

8-ёткохonaсида tintuv

utqaziladi. Xonas kulfanib,

olingan 14 ta olmon tilidagi

taҳxassiligi oind

kitoblari, pasporti, galstuk,

küylak, tuflisi, soatlarigacha

xatlanib, Samarkandga olib

keleinadi. U bu mashxum

kunlarda 31 ёши karsilab,

endigina otalik baҳxini

xis kila boшlagan edi. Uni

hibsga olib ketishganda

turmush ўrtoti 20 ёшли

Muazzam Narzullaeva va 10

oilik kizi Muhabbat uning

ortidan yiflagancha kolib

ketadilar.

Kattol tuzum jugurdaklari

tomonidan Ҳамро

Abduллаevning соатi,

fotoapparati, etigi, kostym-

shimi, paltoси wa hattot

uyidagi odeяlosi dўkong

topshirilib, arzon narxlarida

pullanadi. Taassufki, uning

kişilok hўжaliqiga va замонавий

tehnologiyalar ҳaxida ёзган

ёзimalalar, bloknотi,

fotoalbomlari ёқib

yoboriladi.

Birok, bu, habarni

etkazish учун uning turmush

ўrtogi Muazzam Narzullaeva

va kizi Muhabbat topishning iloji bўlmайдi.

Kўrib turganiningizdek,

olovdek ёниб ўtган, anikrofi,

kasdad sўndirilgati yanira

juлduz kismati ayanchi jaun

topgan. Йиллар ўtib nomlari

oklantgan bўlsa-da, stalinch

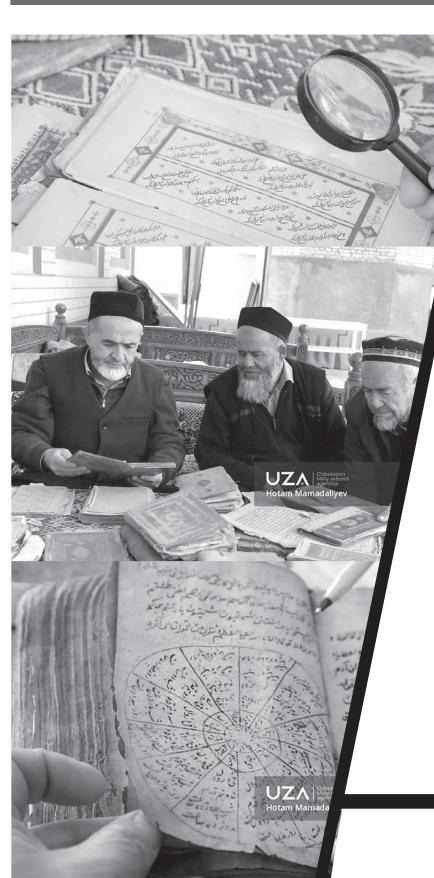
катағон сиёсатi ўзбек haқliga

etkazgan maъnaviy, ilmij

zararini xech bir tovon bilan

kaytarib bўlmайдi...

✓ Янги қадамжолар

ҲАСИДА НОДИР КИТОБЛАР ТОПИЛДИ

Наманганинг машҳур қадими - Аҳсида навбатдаги нодир китоблар топилди. Улар орасида Ҳислатнинг Мулла Тўйчи хофизга атаб тузган «Армугоний Ҳислат» девони тилла ёзувли нусхаси, Корийининг «Девони» мавжуд.

Эллика якин топилмалар орасида энг nobbi, IX асрга tegishli экани айтилаётган кўлзёма ҳандаса, riёsiёт, илим нужум wa boшka kўlzёma fannlariga oind bўlib, unda Bagdodda машҳur Baitul Hikma асосчиси Xalifa Maimun топшириги билан Abu Nasr Balhий томонид

САВОЛ БЕРИНГ!

Айрим мактабларда
Академиклар
иштирокида дарс
үтиши амалиёти
йўлга кўйилади
деб эшиштим. Шу
тўғрими?

Үтилой Собирова,
ўқитувчи

– Ха, тўғри. 01.04.2024
йилги ПФ-55-сон
Фармонга асосан, 2024-
2025 ўкув йилидан
Ихтиослаштирилган
таълим муассасалари
агентлиги тизимидағи
мактабларда Фанлар
академияси академиклари
иштирокида дарс үтиш
амалиёти йўлга кўйилади.

Мактабчага ва мактаб
таълими вазирлиги
Ахборот хизмати

– Болани парваришилаш
дэви таътиллари иш
стажига кўшиладими?
Шахзода Косимова,
Фаргона шахри

– Ха. Мехнат кодексининг
405-моддасига асосан,
болани парваришилаш
таътиллари даврида
ходимнинг иш жойи
(лавозими) сакланади. Бу
таътилларниң кўпиди билан
олти йили меҳнат стажига
кўшилади, шу жумладан
мутахассислиги бўйича
иш стажига хам кўшиб
хисобланади.

Advice.uz хуқуқий ахборот
портали

– Кандай ҳолатларда
фуқароларга Давлат
томонидан текнига ўй-
жой берилди? Шу ҳақда
маълумот берсангиз.

Шерзод Хамраев, Бухоро

– Фуқароларнинг шахри
жамоат эктийёлари учун
ер участкалари олиб
кўйилиши муносабати
билин уйлари бузилиши
натижасида, агар уларга
бузилган уйлари эвазига
товор пул тўлмаган
бўйса, давлат уй-жой фонди
уйларидан олган турар
жойлари, шунингдек, табиий
офтальм окибатида уйлар
бузилиши муносабати
билин олган квартиralари,
бу квартиralар качон
аҳрарларидан катъий
назар, уларга ёки уларнинг
ворисларига текинга
берилади.

– Биз турмуши
ўртогим билан
анча вақтдан бери
бираша яшамаймиз.
Иккаки нафар вояга
етмаган фарзандом
бор. Шу ҳолатимда
мен ёлгиз она
хисобланаманими?

Моҳира
Алимарданова,
ҳамшира

– Конунгга кўра, болани
тарбиялаётган она ёки
ота, башарти боланинг
туғилганлиги
тўғрисидаги расмий
хужжатларда ота-
онасидан бири
ҳақидаги маълумотлар
мавжуд бўйласа ёхуд
бундай маълумотлар
тарбиялаётган онанинг
(отанинг) сўзларига
асосан кирилтиган
бўлса, шундай
ҳолатда улар ёлгиз
ота ёки ёлгиз она
хисобланади.

– Конунчиликка кўра,
фуқаролар ўргасида карз
шартномаси, агар бу
карзинг суммаси БХМнинг
10 бараваридан (3 400 000
сўм) ортик бўлса, оддий ёзма
шакла тузилиши шарт,
шартномадаги тарафлардан
бири юридик шахс бўлганида
еса суммасидан катъий назар,
ёзма шакла тузилиши керак.

Advice.uz хуқуқий ахборот
портали

– Иш ҳақи тўлаши
куни байрамга тўёри
кечса, иш ҳақи қаҷон
тўлашини керак?
Шу ҳақда маълумот
берсангиз.

Малика Таирова,
Тошкент шахри

– Яқинда ID-
картамни ўйқотиб
кўйдим. Танишларим
бунчук учун яхарима
камта деяти, шу
тўғерим? Мен қанча
яхарима тўлашим
ўйқотганиниг учун?

Шуҳрат Остонов,
Бувайдай тумани

– Маъмурӣ
жавобгарлиқ
тўғрисидаги кодексининг
223-моддасида,
Ўзбекистон
Республикаси
фуқаросининг
паспортини ёки
идентификацияловчи
ID-картасини, хорижга
чиқиш учун биometrik
паспортини касдан
яроқсизлантириши
ёки уни эктиёт килиб
кўйиши, базавий
хисоблаш микдорининг
иккidan bir kismi
(170 000)dan уч
баравари (1 020 000)
гача микдорида жарима
солишига сабаб бўлади
деб кўрсатилган. Демак,
ID-картани ўйқотиб
кўйганингиз учун
Сизга 170 000 сўмдан 1
020 000 сўмгача жарима
кўлланиши мумкин.

– Юрист блогер расмий
телеграм канали

– Ойлик (иш ҳақи)
тўланадиган кун дамиш
кунинг ёки ишланмайдиган
байрам кунига тўғри келиб
колганда иш ҳақи ушбу
кунлар арафасида тўланиши
керак. Ойлик олини вақти
кечкитирилса кечкитирилган
хар бир кун учун Марказий
банк кайта молиялан
ставкасининг 10 фоизи
микдориде компенсация
тўланиши керак.

Субсидия Маркази расмий
телеграм канали

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида давлат улуши 50 фоиз ва ундан
ортик бўлган юридик шахслар бундан мустасно.

Обиджон Мирзаев, хуқуқшунос-маслаҳатчи

– Жазони ижро этиши муассасаларидан озод
қилинган шахсларни ишга олганларга сўбсида
берилади деб эшиштим. Шу тўғерим?

Бахтиёр Нигматов, Денов шахри

– Ха, тўғри. Вазирлар Махкамасининг 450-сон
корарига кўра, 2023 йил 1 октябрдан жазони ижро этиши
муассасаларидан озод қилинган шахсларни ишга кабул
килган иш беरувчиларга ҳар бир шахс учун 3 ойдан
ортик муддатда меҳнат фаслиятини давом эттиргандан
сўнг БХМнинг 3 баравари (1 050 000 сўм) микдорида
бир марталик субсидия ажратилиши белгиланган.
Бюджет ташкилотлари, давлат корхоналари, устав
(фонди) капиталида